

Fiz

Budapešť

-mesto pracujúcich

Hlavné mesto Maďarska na Dunaji je ako včelín. Všade shon a pulz života po všetkých uliciach. Všade sa stavia, obnovuje. Jeden a pol milióna obyvateľov našlo si nový životný cieľ: prácu. Celá Budapešť, celá krajina, pracuje radosťne. Pracujú pre seba.

1.

Budapeštianske ulice sú rozryté. Kofajnice električiek prekladajú do stredu. Najmä na veľkých námestiach bol dopravný systém celkom nesprávne vybudovaný, takže teraz treba vykonať obrovské zmeny, všetko prestavať.

20. novembra 1949 otvorili slávnostne Széchenyiho refazový most. Nemci ho vyhodili do vzduchu. Most bol jednou z najkrajších stavieb maďarského hlavného mesta. Súvisí s tunelom, ktorý je jeho pokračovaním na budínskej strane pod kráľovským hradom, a preto vystavali ho znova celkom taký, aký býval.

Ešte sú zničené dva mosty, a to Alžbetin a most na námestí Boráros. Až budú aj tieto obnovené, bude mať maďarské hlavné mesto o dva mosty viacej ako pred vojnou.

2.

Ale nestavajú iba mosty. Všade po meste vidno veľké stavebné

do príslušného okresu. Teraz postavili celý rad sústredených okružných liniek. Aj stavba nového Arpádovho mosta sleduje cieľ spojiť dva robotnícke okresy Starý Budín a Novú Pešť (Óbuda—Ujpest).

Keď sa predtým robotník v sobotu zdržal dlhšie v podniku, nemal už možnosť nakupovať. Nemohol napr. v nedeľu ani pohostiť niečim lepším hosťa, čo ho prišiel navštíviť. Veď ľadničku si naozaj nemohol dopriať. Dnes sú vo všetkých okresoch obchody s potravnými článkami v sobotu do neskorých večerných hodín a aj v nedeľu majú otvorené. Niektoré vôbec nezatvárajú.

Aj celý rad kultúrnych ústavov, ako sú bibliotéky a iné, zariadili sa tak, že voľný deň majú v týždni, aby ich v nedeľu mohli navštevovať robotníci a iní zamestnanci, ktorí v robotné dni sú zaprepáždení.

4.

V cudzom meste býva veľmi zaujímavé čítať po uliciach heslá, reklamy, výzvy a plakáty. V Budapešti povedľa obchodných reklám si aj kultúra vydobyla veľký priestor na oznamy, a to nielen v centre mesta, ale vo všetkých štvrtiach. Veľmi často vidíte plakáty, upravené ako výstrižok z plánu mesta, ktoré upozorňujú na najbližšie lúna

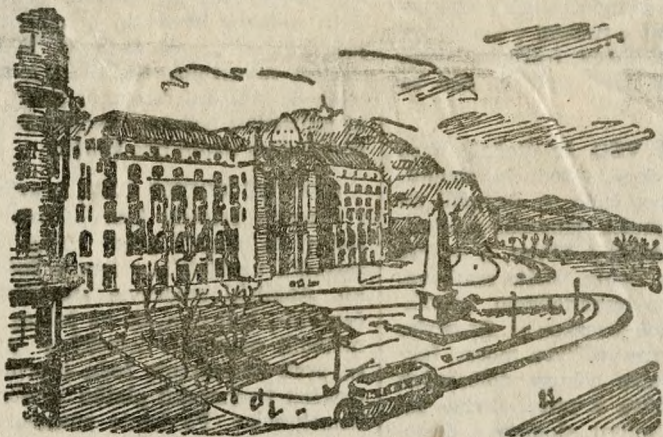


Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:	H. T.
Cím:	Budapest - meste pracujúcich
Forrás:	Tyždenník Proletár (Hely)
(Idő)	1950 VII/22
(Köt. v. füz.)	
(Oldal)	

Közp. nyomat. XX. é. sz. 23. sz.

Budapest nyomda NY., Közp. vátroskaza — 1896/50



Pamätník vojakov Sovietskej armády v Budapešti

Oszlályozás

F25.081

tempo. Celé ulice omietnuté a znova natreté. Mesto dostáva mladistvý, čerstvý vzhľad.

Kde je to možné, ponechávajú bývalé fasády, ba aj nové domy, ktoré rastú na miestach razobombardovaných, prispôsobujú architektonicky okoliu, aby nebola narušená harmónia.

Na predmestiach vyrastajú nové robotnícke kolónie. V centre mesta nové vládne budovy v najmodernejšom slohu z ocele, betónu a skla. Hlavne zo skla. V Budapešti používajú s veľkou obľubou aj sklenené tehly na stavbu stien. Miestnosti s takýmito stenami sú za dňa neobyčajne jasné a útulné, večer zase pôsobia zvonku veľmi pekným dojmom.

3.

Budapešť sa čoraz väčšmi mení na mesto pracujúcich. Znie to veľkolepe, ale ťažko si vec v skutočnosti predstaviť. Čo to vlastne v praxi znamená? Hľa, niekoľko príkladov:

Predtým sbiehaly sa kofajnice električky z predmestí centra. Robotnícke a priemyselné okresy ležaly, ako vieme, väčšinou na periférii. To prakticky znamenalo, že robotník, chcúc sa dostať električkou do susednej štvrte do práce, musel tráviť čas cestovaním najprv do centra a odtiaľ znova von,

a na ich celotýždenné programy. Oznamy o koncertoch, o poradniach pre rodičov, policačné nariadenia o doprave vám popri tom iste padnú do očí.

Na električke som čítal oznam takýto: »Spoločenský telefon — telefon pracujúcich«. Nové prípojky dostanete za 10 forintov mesačne. Podrobnejšie na najbližšom poštovom úrade«. (Pritom však pouličný verejný telefon je strašne drahý. 80 fillierov musíte zaplatiť za jeden hovor.)

5.

V Maďarsku nastal nový pomer k práci. Práca býva čímisi, k čomu sme nútení, aby sme mohli existovať. (Taktó rozmýšľaly pracujúce vrstvy obyvateľstva.) Teraz však práca, činnosť znamená radosť. Veď pracuje sa pre celok. A teda každý pracuje aj pre seba. Práca dostáva smysel, má svoje náležité miesto v živote človeka; stáva sa obsahom jeho života.

Dokazuje to ochota, s akou Budapešťania dobrovoľne pracujú na výstavbe detských ihrísk, dokazujú to prvé zlepšovacie návrhy so strany robotníkov, dary, ktoré učni zhotovili mimo pracovný čas pre zahraničných hostí, ktorí »by mohli k nám prípadne prísť« a dokazuje to celý rad podobných zjavov.

J. T.

Ujvárosi



Budapestre vonatkozó újságcikk		Osztályozás	
Szerző:	<i>Budapest - munka</i>	Tárgy:	
Cím:	<i>Pracujúcich telefon</i>	Hely:	
Forrás:	<i>Pracujúcich telefon</i>	Idő:	
(Hely)	<i>ny 50 VII/22</i>	Személy:	
(Idő)		Helyszám:	
(Köt. v. füz.)			
(Oldal)			